

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

A. Wijbenga (D66)
(d.d. 27 september 2017)

Nummer
3334

Onderwerp
Zeer zorgwekkende stoffen in Zuid-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Gezien de onrust rondom Chemours/DuPont, de uitkomsten van onderzoek bij omwonenden naar PFOA in het bloed, de aanwezigheid van GenX in drinkwater en de emissies van andere mogelijk zeer zorgwekkende stoffen (zzs) bij Chemours/DuPont, wil D66 Zuid-Holland meer weten over emissies van zeer zorgwekkende stoffen bij andere bedrijven.

1. *Bij welke andere bedrijven in Zuid-Holland waar de provincie bevoegd gezag is in het kader van de Wabo, worden zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) - in het bijzonder gefluoreerde koolwaterstoffen - geëmitteerd en, zo ja, in welke vracht per jaar?*

Antwoord

Tot 2016 werd bij vergunningverlening van emissies naar de lucht het kader gevolgd van de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR). De minimalisatieplicht gold voor een limitatieve lijst van ruim honderd stoffen en werd door ons ingevuld door hiervoor per vergunde zzs emissie voorschriften in de vergunning op te nemen gericht op de invulling van de minimalisatieplicht en de bijbehorende vijfjaarlijkse rapportage daarover. Voor andere relevante stoffen werd alleen een grenswaarde opgenomen.

Per 1 januari 2016 geldt op grond van het Activiteitenbesluit de minimalisatieverplichting voor alle stoffen die voldoen aan de criteria van artikel 57 van de Europese Reach verordening (Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen), hetzij doordat de stof op basis van harmonisatie in EU-verordeningen is geclassificeerd, hetzij op basis van zelfclassificatie. Het aantal stoffen waarvoor een minimalisatieverplichting geldt is daarmee toegenomen van ruim honderd naar meer dan 1500 stoffen op de zzs lijst van het RIVM (<https://rvs.rivm.nl/zoeksysteem/ZZSlijst/TotaleLijst>). Deze lijst is echter niet-limitatief, volgens de Nederlandse wetgeving dient elke stof die voldoet aan de eerder genoemde criteria uit de Reach verordening beschouwd te worden als een zzs conform deze verordening. Voor de stoffen die sinds 2016 onder de minimalisatieplicht vallen, dienen de emitterende bedrijven binnen vijf jaar een onderzoeksrapportage naar de mogelijkheden van minimalisatie te hebben ingediend. Voor deze rapportageplicht geldt thans een uitzondering voor stoffen waarvoor EU emissie-eisen gelden (BBT-conclusies).

Het beleid rond zzs is nog in ontwikkeling en de operationele inkadering is landelijk nog verre van uitgekristalliseerd. Voor het gewenste 'level playing field' en de uitvoeringspraktijk van omgevingsdiensten is verduidelijking onontbeerlijk. Zo zijn het RIVM en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op dit moment bezig een definitie en standpunt te formuleren over mengsels met zzs zoals die in de petrochemie veel voorkomen.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zijn het Wabo bevoegd gezag voor ongeveer 350 inrichtingen. Gezien het voorgaande is een volledig en actueel overzicht van alle voorkomende zzs emissies bij al deze bedrijven nu niet te geven. Om daar binnen de wettelijke overgangstermijn van vijf jaar wel aan te kunnen voldoen, is binnen het programma 'Intensivering VTH' een project gestart voor een proactieve aanpak van zzs. Als eerste stap heeft DCMR namens Gedeputeerde Staten in mei 2017 aan een dertigtal chemiebedrijven een brief gestuurd waarmee deze bedrijven gesommeerd zijn uiterlijk in oktober 2017 een actueel overzicht van de gebruikte zzs aan te leveren. Na verwerking van de respons zal deze aanpak geëvalueerd worden en vanaf 2018 stapsgewijs verder toegepast worden bij alle relevante bedrijven onder bevoegd gezag van Gedeputeerde Staten.

De in deze eerste uitvraag geëiste rapportages komen nu binnen en worden beoordeeld. De ontvangen informatie wordt gebruikt om te bepalen welke vergunningen mogelijk geactualiseerd dienen te worden. Bij non-respons zal conform de sanctiestrategie gehandhaafd worden.

Op de eerder genoemde zzs lijst van het RIVM staan thans 20 gefluorideerde koolwaterstoffen. Op basis van de kennis en ervaring van DCMR is de voorlopige conclusie dat deze stoffen niet geëmitteerd worden door bedrijven waarvoor Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland het Wabo bevoegd gezag zijn (dit met uitzondering van de emissie van perfluorisobuteen door Chemours). Zekerheid hierover ontstaat pas nadat de hierboven beschreven aanpak is afgerond voor alle relevante bedrijfstakken en alle bedrijven een actueel overzicht hebben aangeleverd van de voorkomende zzs emissies vanuit hun bedrijf.

Deze Zuid-Hollandse aanpak, waarbij we als bevoegd gezag actief een uitvraag bij bedrijven doen naar zzs, is omarmd door de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu¹. Het ministerie en provincie zien de aanpak in Zuid-Holland als onderdeel van een landelijke programmatische aanpak onder leiding van het ministerie. Per brief vragen wij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om bekrachtiging van de afspraken die wij van wezenlijk belang achten voor een aanpak die in een tijdbestek van vijf jaar moet leiden tot een sluitende VTH cyclus voor zzs, inclusief invulling van de minimalisatieverplichting. De Zuid-Hollandse inzet in dat kader vormt onderdeel van de doorontwikkeling VTH. De benodigde middelen worden bij de Voorjaarsnota 2018 aangevraagd en de hierboven beschreven aanpak is opgenomen in de ontwerpnota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021 die door u geagendeerd is voor bespreking in de statencommissie Verkeer en Milieu van 29 november 2017.

2. *Zijn de risico's van de eventuele emissies van zeer zorgwekkende stoffen door deze bedrijven voldoende in beeld om een herhaling van de situatie rondom Chemours/DuPont te voorkómen?*

¹ Kamerstukken 28 089, nr. 47, 22 juni 2017.

Antwoord

De casus Chemours/DuPont heeft slechts beperkt een relatie met de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen. De emissie van PFOA door Chemours is in 2012 beëindigd terwijl de stof sinds 2013 is gekwalificeerd als zzs. De GenX stoffen zijn nu niet gekwalificeerd als zzs.

Aan de emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar water en lucht worden op grond van landelijke wet- en regelgeving zeer strikte eisen gesteld. Voor de vergunde emissies van stoffen die voldoen aan de criteria voor zzs worden daarmee de risico's adequaat ingeperkt.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in haar brieven 'Gezond en Veilig Nederland' van 31 oktober 2016² en 22 juni 2017³ wel gewezen op de noodzaak tot versnelling en aanscherping van het Europese en nationale beleid. Zij schrijft hierover onder meer:

"Ten behoeve van vergunningverleners zijn de stoffen die in Nederland zijn gekwalificeerd als zeer zorgwekkend in beeld; op grond van het Activiteitenbesluit geldt daar een minimalisatieplicht. Maar er is een categorie stoffen die die kwalificatie (nog) niet heeft, en waar toch zorgen over bestaan. Dat kunnen stoffen zijn die uitgestoten worden naar de lucht, maar niet worden geproduceerd voor de markt en waar dus ook weinig over bekend is via het REACH-systeem. In zo'n geval kan naar mijn mening te lang onduidelijk blijven of de stof toch zeer zorgwekkend zal blijken. Ik wil daarom het RIVM vragen in 2017 een aantal stoffen voor te dragen waar deze zorg zich voordoet, bijvoorbeeld vanwege analogie met vergelijkbare stoffen, en waarvan duidelijk is dat die stof voor Nederland wat volume (emissies) betreft relevant is. Vervolgens kan per stof worden bezien of er gevaareigenschappen boven komen, die dan voor vergunningverlener en bedrijf aanleiding zijn tot extra beschermingsmaatregelen. Bovendien kan dit versneld in kaart brengen nuttige input opleveren in het Europese harmonisatiesysteem. In 2018 worden de eerste resultaten hiervan verwacht."

Wij onderschrijven en ondersteunen de voorgestelde landelijke aanpak en werken bij de uitvoering daarvan nauw samen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het RIVM.

Den Haag, 7 november 2017,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. J.H. de Baas F. Vermeulen

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2016/10/31/een-gezond-en-veilig-nederland/een-gezond-en-veilig-nederland.pdf>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2017/06/22/gezond-en-veilig-nederland/gezond-en-veilig-nederland.pdf>